

DORPSPLATFORM
ELSLOO

Roadmap Domein Elsloo

Inleiding

Elsloo heeft veel te bieden. In de nabijheid van Kasteel Elsloo en het Kasteelpark liggen prachtige natuurgebieden en een mooie historische dorpskern. Het Bunderbos met zijn unieke berghellingen en monumentale bomen, de Grensmaas en de vergezichten over het Maasdal, maar ook monumenten als de Schippersbeurs en de Augustinuskerk met haar waardevolle kunsthistorische schatten. Kortom er is veel te zien. Deze prachtige omgeving is ook in te zetten als er sociale doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. Doelstellingen als het weer laten participeren in de samenleving van inwoners die dat nu, om wat voor een reden ook, te weinig doen. Of voor het creëren van sociale ontmoeting van geïsoleerde mensen en groepen. Maar ook om maatschappelijke betrokkenheid te genereren voor natuur en landschap en monumenten.

Visie en missie van het Dorpsplatform Elsloo (Aelse)

"Aelse en het samen zelf doen!"

Dat is al eeuwen lang een van de belangrijkste karaktertrekken van Elsloo. Aelsenaere laten zich niet makkelijk besturen. Ze zorgen er samen zelf voor dat dingen voor elkaar komen en dat er mooie dingen groeien, los van overheden en politiek. Het heeft Elsloo de eigen kracht en de sociale cohesie gegeven die het dorp zo sterk en aantrekkelijk maakt.

Toch is het in deze tijd steeds moeilijker om die gezamenlijke eigen kracht vorm te blijven geven.

Oude structuren veranderen met nieuwe inwoners. Drukke en individualisering zorgen ervoor dat mensen meer op zichzelf zijn. En internet is voor veel mensen het nieuwe dorp geworden.

Dorpsplatform Elsloo wil aan het dna van het dorp "*het samen zelf doen*" nieuwe vormen toevoegen die mensen weer bij elkaar brengt. Dit maakt van Elsloo ook morgen het dorp, waarvan mensen zich uit eigen wil en overtuiging actief onderdeel voelen.

Hoe? Door online en fysieke ontmoetingsplaatsen te bouwen waar iedere Aelsenaar zijn of haar ideeën kan laten zien en de hulp kan vragen van anderen om plannen te realiseren. Zowel fysiek en in denkkraft, als in middelen.

Binnen deze algemene doelstelling Willen we het project "Sociaal Domein Elsloo" ontwikkelen

Om welk domein gaat het?

De term domein is de middeleeuwse aanduiding van alles wat tot een kasteel behoort, dus landschap en bebouwing. Door het gebruik van de term "domein" leggen we een relatie tussen het kasteel, het landschap en de oude bebouwing (kernen Oud-Elsloo, Terhagen en Catsop) er om heen. We benutten de sociale samenhang die in het gebied aanwezig is. Het Domein Elsoo bestaat dan uit:

Gebouwen en Landschap:

Kasteel Elsloo, Kasteelpark Elsloo

Slakmolen, Botanische tuin

Elsloer bossen (onderdeel van Bunderbos)

Zoerbeemden , authentiek stuk Maasdal tussen Wiert en Julianakanaal)

Grensmaas natuurpark de Sainterbeemden,

Landschap Catsop (Middeleeuws cultuurlandschap)

Kern Catsop, ontginningsgehucht; Kern Terhagen

Winanduskapel, Catsopperhof

St Augustinuskerk en graftombe de Geloës

Historische kern Oud Elsloo, Streekmuseum de Schippersbeurs

Insnijding Julianakanaal, Vergezichten over Maasdal

Betrokken Organisaties:

NV Theodora,
Stichting Limburgs Landschap (inclusief de Elsoose beheerscommissie)
Stichting Beheer Sponsorgelden Landgoed en Kasteelpark Elsoo
Instituut voor Natuureducatie IVN Elsoo
Buurtverenigingen 't Dörp, Catsop, Dikke Stein en Kaakstraat/Terhagen
Stichting Streekmuseum Elsoo
Cultuurhistorische vereniging d'Arberg
Stichting Dorpsplatform Elsoo
Horeca: Concon, Auwt Aelse, Bourgondiër, kasteel Elsoo, In den Conincx, 't Raodhoes, de Dikke Stein, Ijsboerderij Catsop

Wat is de bedoeling van het project?

Bovengenoemde maatschappelijke doelstellingen willen we realiseren door specifiek in te spelen op het beleid dat plaatselijk gevoerd wordt in het kader van de Jeugdzorg, de WMO en de Participatiewet.

Binnen het bovengenoemde domein zijn al lange tijd grote groepen vrijwilligers actief.

Ieder vanuit een eigen betrokkenheid en doelstelling. Hierdoor zijn reeds veel onderdelen van het domein hersteld en ontsloten voor de bezoekers.

Maar er is nog veel te optimaliseren

Bijvoorbeeld de openingsuren van tuin, watermolen, museum, kerk en tombe zijn beperkt. Hoewel Kasteel Elsoo, Kasteelpark en omgeving bol staan van de cultuurhistorie en er veel natuurbeleving in de nabijheid is kan deze door de bezoeker niet gemakkelijk ervaren worden.

In overleg met alle bovengenoemde organisaties willen we een plan uitwerken.

1. Samenwerking

De werkgroep wil graag de samenwerking tussen individuen, organisaties en bedrijven in Elsoo bevorderen. Met name bij het bevorderen van samenwerking tussen organisaties en bedrijven moet er sprake zijn van een win-win situatie wil deze succesvol kunnen zijn.

Een concrete eerste stap om de samenwerking te bevorderen is het opstellen van een gemeenschappelijke activiteitenagenda voor Elsoo. Dit enerzijds om de activiteiten in Elsoo op een gestructureerde manier te communiceren naar geïnteresseerden (o.a. via de VVV), maar ook om overlap van activiteiten te voorkomen. Het Dorpsplatform Elsoo vervult hier een coördinerende rol in.

2. Recreatief-economische functie

Bij het versterken van de recreatief-economische functie wil de werkgroep het MKB versterken. Dit kan bijvoorbeeld middels het maken van arrangementen met horeca, streekmuseum, botanische tuin, kerk, streekproducten, enz. Ook de potentiële exploitatie van de nieuwe ontvangstruimte bij het kasteel kan hierin betrokken worden. Een specifiek punt van aandacht hierbij is het toezicht bij het kasteelpark en omgeving.

Vanuit de VVV Zuid Limburg wordt flink ingezet op het bevorderen van toerisme middels storytelling. De werkgroep denkt dat hier goede kansen zijn voor Elsoo. Door haar rijke geschiedenis is Elsoo immers bij uitstek een kandidaat voor storytelling, dat een prominente rol kan spelen in de PR rond Domein Elsoo.

We gaan er vanuit dat het realiseren van het fietspad Maastricht-Maasbracht (tussen Julianakanaal en Maas) en de nieuwe fietsbrug naar België nieuwe kansen biedt voor het doorontwikkelen van de toeristisch-economische functie. We ondersteunen deze projecten dan ook van harte en hopen dat ze spoedig gerealiseerd kunnen worden.

We willen aansluiten bij het gemeentelijk beleid om het kleinschalige toerisme uit te breiden. Vooral op het gebied van de dagrecreatie. We maken gebruik van de kwaliteiten die er zijn op het gebied van cultuur, cultuurhistorie, natuur, fietsen, wandelen en horeca.

3. Sociale dimensie

Vanuit het oogpunt van de sociale dimensie wil de werkgroep de participatie van de inwoners van Elsloo vergroten. Dit kan ondermeer door het inzetten van inwoners die een tegenprestatie moeten leveren voor hun uitkering, maar ook door het inzetten van stagiaires, mensen met een handicap, ouderen en andere vrijwilligers.

Middelen

Om de doelstelling van de werkgroep Domein Elsloo te bereiken is het nodig om over voldoende (financiële en personele) middelen te beschikken. Voor de financiële middelen wil de werkgroep waar mogelijk een beroep doen op bestaande fondsen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het Jurgenfonds, Oranjefonds, VSB-fonds, gemeente Stein, provincie Limburg, Rabobank, enz. Hiervoor is het nodig onze doelen SMART in te vullen.

Overzicht van de gewenste actiepunten binnen Domein Elsloo.

Geconcludeerd werd dat we steeds in onze aanpak de relatie moeten leggen tussen onze visie en doelstellingen en de uit te voeren acties. We maken een onderscheid tussen: enerzijds de te realiseren fysieke faciliterende acties en anderzijds de hieraan te relateren acties die de leefbaarheid bevorderen.

Fysieke, faciliterende acties: (nog niet uitputtend, en er vanuit gaande dat Keulen en Aken niet op een dag gebouwd zijn....)

1. Creëren Bandkeramiekershuis.
 - We contacten met de organisatie Moerveld uit Moorveld.
 - We onderzoeken of het door hun ontwikkelde en uitgewerkte Bandkeramiekershuis door ons realiseerbaar is
 - We zoeken naar een mogelijke plaats bij Kasteelpark of in Terhagen of Catsop waar het Bandkeramiekershuis gerealiseerd kan worden
 - We bekijken of we een organisatie kunnen opbouwen die het Bandkeramiekershuis kan realiseren en exploiteren.
2. Realiseren contactpunt met rivier de Maas bij "Auwat Vaer".
 - We onderzoeken of het mogelijk is om "recreatieve" trappen aan de Maasoever te realiseren.
 - Wat zijn de mogelijkheden om hier een rust- / uitkijkpunt voor wandelaars en fietsers te creëren.
 - We bekijken welke andere functies we aan deze trappen kunnen geven.
3. Het goed begaanbaar maken van de struinpaden van het Auwat Vaer door het unieke oeverbos naar de brug over het Julianakanaal en van deze brug langs de Maas naar de autowegbrug.
 - We nemen hiervoor contact op met Rijkswaterstaat (eigenaar bosgebied)
 - In dit kader ook het optimaliseren van de in dit gebied gelegen bunkers onderzoeken.
4. Het verlagen van de muur bij de St. Augustinuskerk (westzijde) tot het niveau van de bestrating en de verruiming van het plein aan de westzijde van de kerk door het

bestraten van de perken (momenteel zonder groen) en algehele upgrading van dit verwaarloosde terrein bij de mooie kerk.

- We contacten met het Kerkbestuur. Gemeente Stein is eigenaar.
- We maken een inrichtingsplan t.b.v. dit plein.
- Mogelijkheid onderzoeken of dit plein te betrekken is bij bepaalde dorpsfeesten.
- Kerk en de diverse kunstschilderingen meer zichtbaar maken door optimaliseren van de openingstijden en daarvoor een glazen wand aanbrengen; realiseren van een glazen kijkportaal.

5. Het upgraden van het uitzichtpunt Op de Berg (bij trappen naar Kasteel Elsloo)

- We onderzoeken de mogelijkheid of de afrastering verplaatst kan worden richting trappen en of er bestraat kan worden tussen de bomen.
- Overleg met Rijkswaterstaat over het uitkappen bomen voor dit uitzichtpunt
- Bezien of hier een infobord (met app) geplaatst kan worden over de aanleg van het Julianakanaal.
- Bezien of hier een infobord (met app) geplaatst kan worden over de zichtbare landmarks in het Maasdal.
- Plaatsen van banken en tafel.

6. Verbeteren gebruiksmogelijkheden groengebied aan de Scharberg

- Uitbreiding aantal parkeerplaatsen op dezelfde wijze als de parkeerplaatsen die gerealiseerd zijn bij de Dikke Stein tussen Dikke Stein en Sint Nicolaasstraat
- Verharderen van het smalle struinp pad dat zich nu bevindt in dit groengebied.
- Aanleggen van trappen van brug Julianakanaal naar Wiingardstraat t.b.v. wandelaars
- De Rolberg (gedeelte van de Scharberg richting Stein) in zijn oude glorie (jaren 50) herstellen o.a. door het faciliteren van picknickplekken, banken en parkeerplaatsen.

7. Het aanleggen van trappen in de dijk ter hoogte van “Kromme dijk”.

- Het realiseren van extra wandellussen voor wandelaars vanuit Geulle en vanuit Elsloo anders dan over de openbare weg.
- Infobord plaatsen over “bever- en moerasgebied”.
- Waar nodig verharderen van wandelpad vanaf nieuwe wandelbrug door gebied van bevers naar “Kromme dijk” en overgang beek bij Kromme dijk.

8. Optimaliseren recreatiemogelijkheden Landgoed Elsloo.

- Het realiseren van trappen voor in eerste deel helling vanaf Terhagerpötje.
- Realiseren van contactpunt voor spelende kinderen met beek bij bron Terhagerpötje.
- Herstel romantisch paadje in helling dal Slakbeek (heksenpaadje).
- Verdere ontwikkeling toegankelijkheid van Slakbeekdal in Medammerweide, mogelijk tot aan Botanische Tuin (aansluiten bij planvorming Waterschap).

9. Herontwikkeling gebied tussen Zandberg en Kiezelberg (nabij de Duker)

- Contacten over de mogelijkheden met Staatsbosbeheer.
- Bereikbaarheid top Zandberg (herstel trappen en beekovergang).
- Herstel uitzichtpunt boven op de Zandberg.
- Optimaliseren picknick plekken en speelmogelijkheden voor kinderen die dammen willen bouwen in de beek.

10. Herinrichten en opwaarderen Botanische Tuin IVN Elsloo.
 - Aanleg van prieel en zitgelegenheid in tuin.
 - Betere toegang en ontsluiting Botanische Tuin.
 - Aanleg nieuwe perken met ontbrekende kruiden en planten.
 - Borden in park en aan de bosrand met beschrijving bijzondere planten en bomen. Of downloadmogelijkheid van de info bieden.
 - Bouw werk- en opslagplaats ten behoeve van IVN.

11. Uitzetten routes door Domein Elsloo
 - Optimaliseren bestaande wandelroutes (met apps).
 - Uitzetten nieuwe wandelroutes in het kader van arrangementen.
 - Uitzetten nieuwe fietsroutes aansluitend bij nieuw fietspad in de Maasvallei tussen Julianakanaal en Maas (van Maastricht tot Maaseik).

12. Beter faciliteren diverse uitzichtpunten door selectieve kap en het plaatsen van borden en banken.
 - In het gebied Scharberg, richting Stein.
 - Vanaf Theehuisje (Zomerhuisje).
 - In Catsop, met name vanaf hoogste punt Horsterweg (Catsop).

13. Het plaatsen van een wielermanument in “wielerdorp” Elsloo, boven aan de legendarische Maasberg.
 - Ontwerp laten maken voor een treffende uitbeelding
 - Vergunning aanvragen bij gemeente
 - Onthullingsactiviteit organiseren
 - Documentaire video maken die ter plekke gedownload kan worden

Er is door de partners benadrukt dat de functie van de fysieke elementen binnen Domein Elsloo ten dienste dienen te staan van het bevorderen van de leefbaarheid, zeker ook voor bepaalde doelgroepen (o.a. ouderen, jongeren, nieuwe bewoners van de regio, de gemeente en Elsloo). We moeten verbinden. E.e.a. in het verlengde van de visie en hoofddoelstellingen van het Dorpsplatform als geheel. Hoewel een ieder ervan overtuigd is, dat Domein Elsloo een aantrekkelijk, gevarieerd geheel vormt voor bezoekers, is men er zich ook van bewust dat dit naar buiten toe niet bekend is. Hier zal zeker aandacht aan besteed moeten worden. Ook is er nog geen allesomvattende slogan voor handen. Hierover wordt verder nagedacht.

Uit bovenstaande komen de volgende mensgerichte acties naar voren:

Educatie.

14. Ontwikkelen educatieve activiteiten voor de jeugd (4-12 jaar).
 - Contacten met de basisscholen.
 - Ontwikkelen lesbrieven, leergang, apps

15. Ontwikkelen educatieve activiteiten voor jongeren.
 - Contacten met de scholen voor voortgezet onderwijs.
 - Ontwikkelen lesbrieven, leergang, apps.
 - Uitzetten geocoaching routes.
 - Ruimte bieden aan stagiaires binnen de activiteiten in het kader van het Domein Elsloo.

16. Ontwikkelen van educatieve activiteiten voor volwassenen.

- Educatief programma opstellen: periodieke lezingen, workshops, voorlichtingsbijeenkomsten e.d.
- Uitwerken begeleide educatieve wandelingen binnen natuur en cultuur in Domein Elsloo.
- Leerwerktrajecten vormgeven binnen het project Domein Elsloo.

Sociale ontmoeting en maatschappelijke betrokkenheid.

Ook in Elsloo zijn er inwoners die niet of onvoldoende kunnen deelnemen aan onze maatschappij. We willen de deelname bevorderen van geïsoleerde mensen en groepen aan het maatschappelijke leven, door hen te betrekken en waar mogelijk actief te laten participeren aan onze samenleving. Zo willen we de maatschappelijke betrokkenheid bij onder meer natuur, cultuur, toerisme en horeca binnen het domein bevorderen. Dit kan ook door het aanbieden van stage- en leer-werkplaatsen (leerling gastheer, horeca-assistenten, groenbeheerders, bewaker openbare ruimte, toeristisch medewerkers) en de inzet van vrijwilligers of werkzoekenden.

17. Ontwikkelen van een sociaal programma.

- Met de werkgroep Dorps Ontmoetingscentrum (DOC-Elsloo) een activiteitenplan opstellen.
- Vergroten van de participatie van de inwoners van Elsloo, o.a. door het inzetten van inwoners die een tegenprestatie moeten leveren voor hun uitkering, maar ook door het inzetten van stagiaires, mensen met een handicap, ouderen en andere vrijwilligers.
- Het bieden van perspectief op scholing en werk voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Voor beginnend beroepsbeoefenaars en werkzoekenden willen we arbeids-, c.q. opleidingsbanen en stageplekken realiseren. O.a. in het groenbeheer, toezichthouders openbare ruimte, gastheer, gastvrouw e.d. E.e.a. in samenwerking met UWV, Sociale Dienst en opleidingsinstellingen

Economische ontwikkeling.

Sommige plaatsen in de regio, zoals bijvoorbeeld Maastricht, Arcen, Thorn, hebben een sterk merk, toegespitst op een of meerdere doelgroepen. Ook voor Elsloo is het mogelijk een merk te ontwikkelen, gegeven de unieke en sterke punten van Elsloo. Hiervoor is het noodzakelijk om de sterke punten van Elsloo te identificeren en hiermee samenhangend de doelgroepen. In een volgende stap kan dan vastgesteld worden hoe deze doelgroepen benaderd kunnen worden vanuit de betrokken partijen.

18. Opstellen van een economisch ontwikkelplan

- Ontwikkeling van het “merk” Elsloo. Denk ook aan slogan.
- In overleg met VVV Zuid-Limburg permanente PR campagne opstellen en uitvoeren om bezoekerspotentieel te verhogen uiteraard in relatie met andere regionale initiatieven.
- Versterken onderlinge samenwerking tussen de partners in het project.
- In overleg met horecabedrijven hap-stap routes en arrangementen uitzetten.
- Openingstijden diverse locaties op elkaar afstemmen en waar nodig verruimen.
- Het gezamenlijk organiseren van evenementen.
Van Vlaaienfeest tot Carnaval Mundial; van Wagenspel tot Riddertoernooi.

Maar ook bijvoorbeeld: In 2019 komt er in het Bonnefantenmuseum een grote tentoonstelling van de Maaslandse beeldhouwwerken uit de 16e eeuw, waarvan de St Anna te Drieën van Elsloo een topstuk is. De maker hiervan wordt “de Meester van Elsloo” genoemd. Hierover zou in Elsloo een begeleidend evenement georganiseerd kunnen worden.

- Het opstellen van een permanente activiteitenagenda
- In overleg met het VVV-Zuid-Limburg opstellen van websitepagina's die gepubliceerd worden op de VVV-pagina. Elsloo Info en de website van het Dorpsplatform Elsloo.
- Gezamenlijk communiceren via een Facebook-pagina.

Samenwerking.

We zijn overeengekomen dat de Stichting Limburgs Landschap (o.a. Ontmoetingsruimte in Kasteel, optimaliseren ontsluiting molen en botanische tuin) en de Stichting Streekmuseum Elsloo (o.a. herinneringshuis, kenniscentrum streekgeschiedenis) conform het afgesprokene hun eigen deelplannen ontwikkelen en de daartoe benodigde fondsen verwerven.

Waar wenselijk en nodig zullen we de deelplannen als goede partners koppelen, verbinden en gezamenlijk uitdragen.

Ter afsluiting werd nog opgemerkt dat we zeer zeker niet solitair te werk moeten gaan. Behalve goed overleg met de diverse partners is het van groot belang dat contact gezocht wordt en samengewerkt wordt met organisaties als: de Projectgroep Grensmaasvallei, de beleidsambtenaren “Toerisme en Horeca”, “Economische Ontwikkeling” en “Erfgoed” van de gemeente Stein, vergelijkbare organisaties in de andere kernen van Stein, o.a. de DOP's, de natuur- en de erfgoedorganisaties in de andere kernen binnen de gemeente, toeristische en erfgoed organisaties in Maasmechelen en België. De ervaringen en kennis die we opdoen tijdens de uitvoering van het project wisselen we uit met anderen.